

Tisztelt Olvasóink!

Az év utolsó hónapjában megtartotta idei második ülését a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság. A szokásos beszámolók mellett a köztestületbe jelentkezett külső tagok felvételéről döntöttek.

Az elmúlt hónapban még számos tudomány napi rendezvényre került sor, többségükre felhívjuk a figyelmüket a decemberi lapszámban.

Az év végi értékelések az elismerésre méltó tudományos teljesítményekre hívták föl a figyelmet díjak, kitüntetések formájában. Gratulálok mindnyájuknak! Áldott, békés ünnepeket, szerencsés új esztendőt kívánok!.

Kocsis Károly elnök

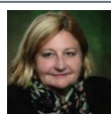

ELISMERÉSEK, DÍJAK

A Magyar Filozófiai Társaság **Életműdíját** kapta **Losonczi Alpár** filozófus, közgazdász, az Újvidéki Egyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Neumann-díjat kapott **Takács Márta** matematikus, az Újvidéki és az Óbudai Egyetem professzora, az MTA Magyar Tudományosság külföldön Elnöki Bizottságának tagja.

[Bővebben:](#)

Genersich-díjat kapott **Sipo Gábor** történész, levéltáros, az EME korábbi elnöke, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

A **Tudomány Erdélyi Mestere** díjat kapott **Uray Zoltán** sugárbiológus, az MTA külső tagja.

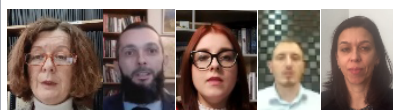
A **Tudományos Kiválóság Díját** kapta **Vincze Hanna Orsolya** médiakutató, a BBTE professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

Fiatalkutatói Díjat kapott **Horobetz Emil** matematikus, a

Sapientia EMTE professzora, az MTA köztestületének külső tagja és **Szász Hunor** történész, a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeum muzeológusa.

[Bővebben:](#)

A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács **Spenik Ottó tudományos díját** kapták **Szamborovszkyné Nagy Ibolya** történész, **Molnár D. István** geográfus, az

MTA köztestületének külső tagjai, **Máté Réka** nyelvész és **Daróci Ádám** matematikus, a II. Rákóczi Ferenc Egyetem docensei, illetve **Balla Evelin** irodalomtörténész, az Ungvári Nemzeti Egyetem docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

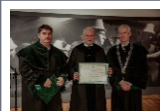
Híd Irodalmi Díjat kapott **Toldi Éva** irodalomtörténész, az Újvidéki Egyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Mikó-emlékplakettjét** kapta többek között **Kosztolányi György** patológus professzor, az MTA alelnöke.

[Bővebben:](#)

A Sapientia EMTE **Doctor Honoris Causa** címet adományozott **Borhy László** történésznek, az ELTE professzorának, akadémikusnak.

[Bővebben:](#)

A Sapientia EMTE **Doctor Honoris Causa** címmel tüntette ki **Bakacsi Gyula** közgazdászt, a Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem professzorát.

[Bővebben:](#)

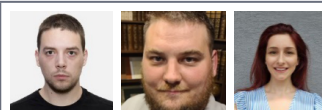

Átadták az Erdélyi Múzeum-Egyesület **Debüt-díját**, a **Farkas Gyula-emlékérmet** és a **Jenei Dezső-emléklapot** is.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Fiatalkutatók a szlovákiai magyar tudományosságért díjat kapott **Csóka Márk** informatikus és **Szabó Dávid** közgazdász, a Selye János Egyetem adjunktusai, illetve **Dančo Jakab Veronika** nyelvész, a Comenius Egyetem adjunktusa.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

A **Partiumi Tudományért Díjat** kapott **Fleisz János** történész, egyetemi magántanár, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Prohászka-Rád Borókáról, a **Mestertanár Aranyéremmel** kitüntetett irodalomtudósról, a Sapientia EMTE docenséről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

KUTATÁSOK

Gazdag **dinoszaurusz-lelőhelyet** találtak a **Hátszegi-medence** nyugati felében.

[Bővebben:](#)

Temesvár 15. századi kastélyának védőfalai kerültek elő a Bánsági Nemzeti Múzeum épületének beltereiben.

[Bővebben:](#)

A **magyarországi és az országhoz kötődő kutatók helyzete** című felmérés legfontosabb eredményeiről olvashatnak a világhálón.

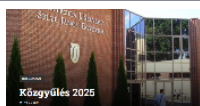
[Bővebben:](#)

Szerkezeti és tartalmi felújításon esett át **az erdélyi kastélyok legnagyobb internetes enciklopédiája**, a **kastelyerdelyben.ro** honlap.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

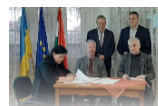
December 5-én tisztújító **közyűlést tartott a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács**. A szervezet **új elnöke Miklós László** ökológus professzor, az MTA külső tagja. A rendezvényen részt vett **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

Közyűlést tartott a **Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács**, amelyen online formában részt vett **Kocsis Károly** geográfus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke.

[Bővebben:](#)

Együttműködési megállapodást írtak alá az **Ungvári Nemzeti Egyetem**, illetve a **Tokaj–Hegyalja Egyetem** művelődéskutató, magyar és történelem tanszékei.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Megjelentek az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadójának új kötetei:

Előadások A Magyar Tudomány Napján az Erdélyi Múzeum-Egyesület I. Szakosztályában. Szerkesztette **Biró Annamária** (külső köztestületi tag) et al.

[Bővebben:](#)

Varga Szilvia: A görgetésen túl (?) **Erdélyi magyarok online politikai részvétele**.

[Bővebben:](#)

Tekei Erika: **Romániai magyar népköltészeti kiadványok**.

Folklórkutatás a privát és a nyilvános szféra határán — kutatás, közlés és recepció viszonya.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Oborni Teréz Principii Transilvaniei** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Gazda József Háromszék képzőművészete** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Kicsi Noémi Mesterből éneklész.** Erdélyi kántorok a kommunista rezsim alatt című kötete.

[Bővebben:](#)

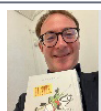
A Kriterion Könyvkiadónál jelent meg **Csáky Zoltán Tekintet nélkül** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Benedek Lajos és Pál-Fám Ferenc Székelyföld gombái** című kötete.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Stefano Bottoni Balsors, akit régen tép?** című kötete. A szerző a Firenzei Egyetem docense.

[Bővebben:](#)

Pozsonyban jelent meg **Liszka József Töredékek...** című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

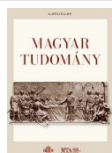
Megjelent **Silling Léda Vajdasági fémofterek** című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Mihajlo Prijmics A gerényi rotunda** című monográfia.

[Bővebben:](#)

Megjelent és letölthető a **Magyar Tudomány novemberi** bicentenáriumi száma.

[Bővebben:](#)

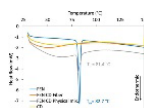
Megjelent a **Fórum Társadalomtudományi Szemle** idei 4. száma. Főszerkesztő: **Csanda Gábor.**

[Bővebben:](#)

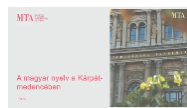
Erdélyi kishistóriák — Márki Sándor 100 címmel jelent meg a **Korunk decemberi** száma. Főszerkesztő: **Kovács Kiss Gyöngy**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Bitay Enikő** (az MTA külső tagja) et al. **Preparation and Characterization of Fenofibrate-Loaded Fibers Based on 2-Hydroxylpropyl- β -Cyclodextrin** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

Megtekinthetik a világhálón a november közepén Budapesten lezajlott, **A magyar nyelv a Kárpát-medencében** című kerekasztal-beszélgetésről készült felvételt.

[Bővebben:](#)

23. Élőnyelvi Konferencia, Kolozsvár
2025. szeptember 3–5.

Megtekinthetők a világhálón Sándor Klára, Kontra Miklós és François Grin nyelvészeknek a **23. Élőnyelvi Konferencián** megtartott **plenáris előadásai**.

[Bővebben:](#)

Interjú készült A társadalomtudomány szerepéről a közösség szolgálatában címmel **Biró A. Zoltán** szociológussal, a Sapientia EMTE professzorával, a KAM — Regionális és Antropológiai Kutatások Központjának vezetőjével, az MTA külső tagjával, amelyet elolvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Beszélgetést hallgathatnak meg a világhálón **Várady Tibor** jogtudóssal, a Közép-európai Egyetem professor emeritusával, az MTA köztestületének külső tagjával.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

A Fórum
Kisebbségkutató

Intézet **Bagoly mondja** sorozatának új részeiben **Szeghy-Gayer Veronika** történészt és **Németh Ilona** képzőművész professzort hallgathatják meg **Hogyan lesz egy kassai polgárból tömeggyilkos**, illetve **A közterek és a művészet kapcsolata** címmel.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Zágorec-Csuka Judit Zrínyi-kutatóval, a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ igazgatójával, az MTA köztestületének külső tagjával készült a **Zrínyi Miklós költői nyelvének ereje és sajátosságai 1.** című podcast, amelyet meghallgathatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Interjú készült **Tóth Andrej** történésszel, a Prágai Közgazdasági Egyetem docensével, kancellárjával, az MTA köztestületének külső tagjával, amelyet megtekinthetnek a világhálón.

[Bővebben:](#)

Beszámolót olvashatnak el a világhálón a november 12-én Pozsonyban megrendezett, **A kisebbségi nyelvhasználat változó szinterei** című konferenciáról.

[Bővebben:](#)

Beszámolókat olvashatnak el a **Magyar Tudomány Napja Erdélyben programsorozat** rendezvényeiről az EME honlapján.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

November közepén rendezték meg Kolozsváron **Híd és korlát** címmel a **13. Interdiszciplináris Párbeszéd Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

November közepén **1945 — az új kezdet éve** címmel rendeztek történelmi konferenciát Somorján.

[Bővebben:](#)

November 17-én **nemzetközi tudományos konferenciát** rendeztek Ungváron a **magyar szórvány napja** alkalmából, a magyar—magyar tudományos kapcsolatok erősítése érdekében.

[Bővebben:](#)

Biztos pont. 200 éve. November 18-án **jubileumi konferenciát** rendeztek Kolozsváron **az MTA alapításának 200. évfordulója alkalmából**, amelyen előadást tartott **Morvai Tünde** politológus, az MTA Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon Beregszászban rendezték meg az **Egyéni sorsok — kollektív traumák**. A szovjetizálás általános vonásai című konferenciát.

[Bővebben:](#)

November 18-án Zürichben tartott előadást **Péter Szabolcs** kutatóorvos, a svájci DSM-Firmenich főigazgatója **Az egészséges öregedés táplálkozástudományi vonatkozásai** címmel.

[Bővebben:](#)

November 20-án **ünnepi konferenciát** rendeztek Kolozsváron a **200 éves MTA tiszteletére**, amelyen részt vett Hudecz Ferenc kémikus, az ELTE professor emeritusa, az MTA alelnöke.

[Bővebben:](#)

November 20-án **Erdélyi magyar zeneszerzők** címmel rendeztek konferenciát Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

Biztos pont. 200 éve. November 21-én rendezték meg Kolozsváron a **200 év a tudás és a társadalom szolgálatában – MTA 200** rendezvénysorozat

megnyitóünnepségét, amelyen részt vett **Kosztolányi György** patológus, genetikus orvosprofesszor, az MTA alelnöke és **Morvai Tünde** politológus, az Akadémia Határon Túli Magyarok Titkárságának vezetője.

[Bővebben:](#)

November 21–22-én rendezték meg Bécsben a **17. Kufstein-konferenciát**.

[Bővebben:](#)

Biztos pont. 200 éve. A **Muravidéki Magyar Tudomány Napja**

címmel rendeztek tudományos konferenciát Alsólendván november 22-én.

[Bővebben:](#)

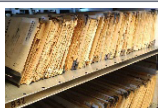

200 EV A TUDÁS ÉS A TÁRSADALOM SZOLGÁLATÁBAN

Vidék — tudomány — társadalom címmel rendeztek konferenciát november 21-én Csíkszeredában.

[Bővebben:](#)

Román titkosszolgálati intézkedések Hargita megyében 1968 és 1979 között. A 121. kódszámú „magyar

nacionalisták” problémakör Csíkszereda kontextusában címmel tartott előadást november 21-én Csíkszeredában **Jánosi Csongor** történész, a Bukaresti Egyetem Kutatóintézetének munkatársa, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

November 22-én rendezték meg Kolozsváron a **Filozófiai hatástörténet és kritika III., az Erdélyi Természettudományi Konferenciákat** és a 26. XXVI. **Műszaki tudományos ülésszakot**.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Gyermejjogok és gyermekrésztétel a digitális környezetben címmel rendeztek konferenciát Kolozsváron november 22-én.

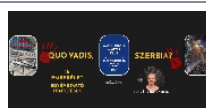
[Bővebben:](#)

November 21–22. között rendezték meg Székelyudvarhelyen a VII. interdiszciplináris konferenciát a

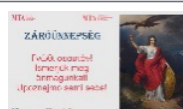
Kárpát-medencei magyarság helyzetéről **Határok és kapcsolódások térben és időben** címmel, melyen előadást tartott **Kocsis Károly** geográfus, a HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézetének igazgatója, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön elnöki bizottságának elnöke, akadémikus **Határok és a Kárpát-medencei magyar nyelvterület az elmúlt évszázadban** címmel.

[Bővebben:](#)

Quo vadis, Szerbia? címmel tartott előadást november 22-én Washingtonban **Rácz Krisztina** szociológus, a Belgrádi Egyetem kutatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

November 24-én ünnepséggel zárult a **Magyar Tudomány Ünnepe horvátországi rendezvénysorozata**.

[Bővebben:](#)

A **20. Szlovákiai Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát** november 21. és 22. között rendezték meg a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetemen.

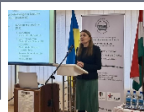
[Bővebben:](#)

Külhoni magyar kutatók részvételével rendeztek konferenciát Budapesten november 24-én **Tájnyelvi barangolások a magyar nyelv térbeli változatosságáról** címmel.

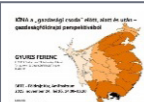
[Bővebben:](#)

November 24-én rendezték meg Beregszászban a **Gulág—Gupvi Kutatók Nemzetközi Fórumát**.

[Bővebben:](#)

November 24-én Kolozsváron tartott előadást **Gyuris Ferenc** geográfus, az ELTE tanszékvezető docense **Kína a „gazdasági csoda” előtt, alatt és után — gazdaságföldrajzi perspektívából** címmel.

[Bővebben:](#)

Jókai Mór születésének 200. évfordulója alkalmából **konferenciát** rendeztek Bécsben november 24—25-én.

[Bővebben:](#)

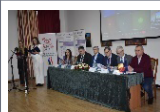
November 25-én rendezték meg Zilahon a XXII. **Szilágyságkutatás-konferenciát**.

[Bővebben:](#)

„Chat” a mesterséges intelligenciával (MI) — lehetőségek és korlátok címmel tartott előadást Nagyváradon november 25-én **Avornicului Mihály** informatikus, a Babeş—Bolyai Tudományegyetem docense.

[Bővebben:](#)

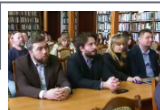
November 25—26-án **Nyelvi akadálymentesítés a közéletben** címmel rendeztek nemzetközi konferenciát Beregszászban.

[Bővebben:](#)

November 27-én **Dunaszerdahely évszázadai** címmel tartottak várostörténeti konferenciát a Csallóközi Múzeumban.

[Bővebben:](#)

Ugyanezen a napon Beregszászban is konferenciát rendeztek **Lehoczky Tivadar naplójának forrásértéke**

és interpretációs lehetőségei címmel.

[Bővebben:](#)

12. PontKom konferencia

November 27-én rendezték meg Marosvásárhelyen a 12. PontKom konferenciát **Digitális karrier: tartalom, hitelesség, jövő** címmel.

[Bővebben:](#)

November 27—30. között rendezték meg Szabadkán a 24. **Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

Külhoni magyar kutatók részvételével rendeztek konferenciát Szegeden november 28-án **Kisebbségi magyar irodalom és transzkulturalizmus a digitális korban** címmel.

[Bővebben:](#)

Fordítás és identitás Európa nyelvei és kultúrái között címmel rendeztek fordítástudományi konferenciát Szabadkán november 28-án.

[Bővebben:](#)

Beregszászban rendezték meg november 28-án a **GULÁG-, GUPVI-kutatók nemzetközi fórumát**.

[Bővebben:](#)

November 28—30. között rendezték meg Kolozsváron a 16. **Matematika és Informatika Alkalmazásokkal Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

November 28-án Budapesten tartott előadást **Németh Ferenc** művelődéstörténész, az Újvidéki Egyetem professzora, az MTA köztestületének külső tagja **Együttélés közös kulturális térben: magyar irodalmi témák és fordítások a Letopisban, az első világháborúig** címmel.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

A fejedelmi tábla elnökei és a személyes jelenlét bírósága a 16. században címmel tartott online előadást a budapesti Bíráskodás az Erdélyi Fejedelemségben — új források, új kutatási irányok című műhelykonferencián december 2-án **Bogdándi Zsolt** történész, az EME Jakó Zsigmond Kutatóintézetének igazgatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

December 3-án rendezték meg Sepsiszentgyörgyön a XXI. **Agrártudományi Konferenciát.**

[Bővebben:](#)

Biztos pont. 200 éve. Rákos Péter 100 — MTA 200 címmel

rendeztek tudományos konferenciát december 4-én Somorján.

[Bővebben:](#)

December 4-én **vallásturisztikai konferenciát** rendeztek

Gyergyószentmiklóson.

[Bővebben:](#)

Tudományos workshopot rendeztek a Selye János Egyetemen december 4-én **A karácsonyi és húsvéti ünnepkör homiletikai aspektusai** címmel.

[Bővebben:](#)

Jócai Mór születésének 200.

évfordulója alkalmából nemzetközi tudományos **konferenciát** tartottak december 5-én a Selye János Egyetemen.

[Bővebben:](#)

December 5-én a Bostoni Magyar Tudósklubban tartott előadást **Dalkó Viktória** közgazdász, a Harvard Egyetem professzora **Translating Empirical Effects into Scientific Entities** címmel.

[Bővebben:](#)

December 5—6-án rendezték meg Kolozsváron a XVII.

Kommunikációs Napokat A holnap gondolata ma címmel.

[Bővebben:](#)

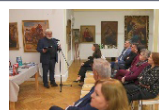
Terminológia és az MI a fordítástudományban — előnyök és eredmények vs. kihívások és korlátok címmel rendeztek nemzetközi szakmai és tudományos konferenciát Eszéken december 5-6-án.

[Bővebben:](#)

December 6-án rendezték meg Kolozsváron a **Romániai magyar történelemtanárok XI. tudományos konferenciáját.**

[Bővebben:](#)

December 6-án Munkácsra tartott előadást **Esterházy Jánosról Molnár Imre** történész kandidátus, korábban a Pozsonyi Magyar Intézet igazgatója.

[Bővebben:](#)

December 8-án Kolozsváron tartott előadást **Filep Tamás Gusztáv** művelődéstörténész, az ELTE TK Kisebbségkutató Intézet munkatársa „Abból, hogy valamely dolog ártalmas, nem következik egyszersmind, hogy kikerülhető” — **A közíró Kemény Zsigmond** címmel.

[Bővebben:](#)

Magyarországi kutatók részvételével rendezték meg december 8—9-én Kolozsváron **A középkori latin nyelv szemináriumát.**

[Bővebben:](#)

December 9-én az Artes Liberales sorozat keretében tartott előadást Kolozsváron **Balázs Imre József** irodalomtörténész, a Babeş—Bolyai Tudományegyetem docense, az MTA

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

köztestületének külső tagja **Női irodalmi hagyomány Erdélyben**: egy feltáró munka állomásai címmel.

[Bővebben:](#)

30 éves a Kolozsvári Magyar Történelemért Alapítvány Egyesülete.

[Bővebben:](#)

Mohács a szlovák történetírásban címmel tartott előadást december 9-én Kolozsváron **Nagy Imre** történész, a beszercebányai Bél Mátyás Egyetem docense.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

A felvidéki Kálmánfalván született 270 éve **Tomcsányi (Tomtsányi) Ádám fizikus**, mérnök, a pesti egyetem professzora, rektora.

[Bővebben:](#)

230 esztendeje született a székelyföldi Bölönben **Bölöni Farkas Sándor utazó**, gazdasági szakíró, tudomány- és művelődésszervező, akadémikus.

[Bővebben:](#)

December 11-én **emlékkonferenciát** rendeztek Komáromban **Molnár János** teológus emlékére.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Veszely községben született 195 évvel ezelőtt báró **Mednyánszky Dénes geológus**, az Orvos- és Természettudományi Egyesület elnöke, a selmecbányai akadémia igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

December 12. és 13. között **Cs. Gyimesi Éva-emlékkonferenciát** rendeztek Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

Ungváron született 170 évvel ezelőtt **Mágocsy-Dietz Sándor (Mágócsy) növénymorfológus**, fiziológus, a budapesti egyetem professzora, az Egyetemi Botanikus Kert igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

December 13-án **Az erdélyi ásványtan első virágkora** címmel rendeztek emlékülést Kolozsváron.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Életének 89. évében **elhunyt Erdélyi Géza** teológus, püspök, művészettörténész, a Calvin János Teológiai Akadémia és a Selye János Egyetem egykori tanszékvezető tanára.

[Bővebben:](#)

A szepességi Gölnicbányán született ugyancsak 170 évvel ezelőtt **Dirner Gusztáv Adolf orvos**, nőgyógyász, a budapesti egyetem magántanára, a Bábaképző Intézet igazgatója.

[Bővebben:](#)

A felvidéki Turdossin városában született 165 éve **Róna Zsigmond meteorológus**, éghajlatkutató, a Meteorológiai Intézet igazgatója,

a Magyar Meteorológiai Társaság alapító elnöke.

[Bővebben:](#)

Szatmárnémetiben látta meg a napvilágot 160 évvel ezelőtt **Tóth István nőgyógyász orvos**, a budapesti tudományegyetem klinikaigazgató professzora, a Budapesti Orvosszövetség elnöke.

[Bővebben:](#)

Az 1825. évi pozsonyi országgyűlésen, 200 évvel ezelőtt határozták el a **Magyar Tudós Társaság létrehozását**. Az MTA mai székházát pedig éppen 160 éve avatták föl.

[Bővebben:](#)

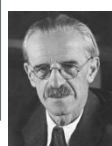
Ungváron született kerek 150 éve **Timkó Imre agrogeológus**, a Földtani Intézet igazgatóhelyettese.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született éppen 150 esztendeje **Reinbold Béla biokémikus**, orvos, a kolozsvári, majd a szegedi egyetem professzora, az utóbbinak rektora.

[Bővebben:](#)

Selmecbányán született 140 évvel ezelőtt **Pattantyús-Ábrahám Géza gépészmérnök**, a Budapesti Műszaki Egyetem tanszékvezető professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

135 esztendeje született Ungváron **Hevesi Gyula vegyészmérnök**, közgazdász akadémikus, az MTA alelnöke.

[Bővebben:](#)

Kolozsváron született szintén 135 évvel ezelőtt **Lechner Egon gépészmérnök**, a Budapesti Műszaki Egyetem professzora.

[Bővebben:](#)

A dél-bánsági Fehértemplomban született 130 éve **Batizfalvy János nőgyógyász orvos**, a Szegedi Tudományegyetem klinikaigazgató professzora.

[Bővebben:](#)

125 évvel ezelőtt született **Telkes Mária** magyar–amerikai **biofizikus**, a Massachusetts Institute of Technology (MIT) professzora, a napenergia hasznosításának úttörője.

[Bővebben:](#)

Kassán született 105 évvel ezelőtt **Stefanovits Pál vegyészmérnök**, agrogeológus, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem tanszékvezető professzora, rektorhelyettese, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Ugyanebben az évben született a (cseh)szlovákiai Komját községben **Cornides István kísérleti fizikus**, a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem docense, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem vendégprofesszora.

[Bővebben:](#)

105 éve született **Sándorfy Kamill** (Camille) **kémikus**, a Montreali Egyetem professzora, az MTA külső tagja is.

[Bővebben:](#)

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele
2025/12. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

A Tudósportrét Kulcsár-Szabó Enikő állította össze.

1112 Budapest, Budaörsi út 45.
mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők az MTA [honlapján](#).

Bárdossy András

(Budapest, 1954. november 18.),

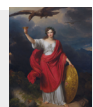
a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja

András Bárdossy was born in Budapest on 18 November 1954. He received the MS and PhD degrees in mathematics from the Eötvös Loránd University Budapest, Hungary, in 1979 and 1981, respectively. In 1986–87 he was visiting research associate professor at the University of Waterloo, Canada. In 1988–1994 he worked at the University of Karlsruhe, from where he received PhD degree in civil engineering in 1993. Since 1995 he has been Professor for Hydrology and Geohydrology at the University of Stuttgart, from 2003 until his retirement in autumn 2022 he led The Chair of Hydrology and Geohydrology at the Institute for Modelling Hydraulic and Environmental Systems, and continues to play an active part in research and projects. He was research professor (part time) at the Newcastle University, England, since 2014.

His major research areas are hydrological modelling, stochastic hydrology, space-time statistics, geostatistics, stochastic simulations, multivariate statistics and general uncertainty quantification. In his work he used and developed advanced tools like Kriging, multi-objective optimisation and fuzzy-rule based accounting for uncertainty.

His professional career includes leading academic and research roles in prominent international institutions, focusing on hydrology, geohydrology, and water management. He has conducted extensive research in precipitation modelling, GCM downscaling, regionalization of hydrological models and parameters, groundwater and soil moisture evaluation, infiltration modelling, and environmental decision-making under uncertainty. His

Bárdossy András Budapesten született 1954. november 18-án. MS-diplomát 1979-ben, egyetemi doktori fokozatot 1981-ben szerzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen matematikából. 1986–87-ben vendégkutató volt a kanadai Waterloo Egyetemen. 1988–1994-ben a Karlsruhei Egyetemen dolgozott, itt kapott 1993-ban mélyépítő mérnöki PhD-fokozatot. 1995-től a Stuttgarter Egyetem hidrológia és geohidrológia professzora, 2003-tól 2022-es nyugdíjba vonulásáig vezette a Hidraulikai és Környezeti Rendszerek Modellezési Intézetének Hidrológiai és Geohidrológiai Tanszékét. Jelenleg is aktív résztvevője a kutatási projekteknek. 2014-től részesült kutatóprofesszor volt az angliai Newcastle Egyetemen. Fő kutatási területe a hidrológiai modellezés, a sztochasztikus hidrológia, a tér–idő statisztika, a geostatisztika, a sztochasztikus szimuláció, a többváltozós statisztika és az általános bizonytalanság számszerűsítése. Munkája során olyan módszereket alkalmazott és fejlesztett, mint a krigelés, a többcélú optimalizálás és a fuzzy szabályozású bizonytalanságszámítás. Pályafutása során kiváló nemzetközi intézményekben töltött be vezetői akadémiai és kutatási pozíciókat a hidrológia, a geohidrológia és a vízgazdálkodás területén. Kiterjedt kutatásokat végzett a csapadékmodellezés, az általános cirkulációs modellek (GCM) mérése, a hidrológiai modellek és paraméterek regionalizálása, a talajvíz és a talajnedvesség értékelése, a beszivárgás modellezése és a környezeti döntéshozatal területén bizonytalansági feltételek mellett. Munkássága kiterjed továbbá a talajvízszennyezés

MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

work further covers groundwater pollution modelling, multivariate statistical modelling, sediment transport, water quality analysis, and geostatistical investigation of environmental systems. Prof. Bárdossy has held honorary and invited professorships at several globally recognized universities and has supervised 56 PhD scholars, with a strong publication record comprising 231 scientific papers. His core expertise also includes spatial statistics and advanced data analysis techniques.

In 1997–2008 he was associate editor of Journal of Hydrology, since 2008 he has been editor-in-chief. Since 2004 he has been member of the editorial board of Hydrology and Earth System Sciences. In 2009–2015 he was member of the Senate Commission Sonderforschungsbereiche of the German Science Foundation (DFG).

He is Honorary Professor of the University of KwaZulu Natal, Durban, South Africa, since 2019 Honorary Professor of the University of Queensland, Brisbane Australia and since 2019 he is Hohai Scholar at the Hohai University in Nanjing, China.

In 2006 he was recipient of the Henry Darcy Medal of the European Geosciences Union and in 2025 the Excellence in Research Award in Spatial Statistics on High Energy Physics and Computational Science.

In 2013 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Engineering Sciences. He read his inaugural speech A változékonyság szerepe a hidrológiában on 15 November 2013.

Contact

Universität Stuttgart
70550 Stuttgart, Pfaffenwaldring 61
Germany
Tel.: +49 711 68564663
E-mail: bardossy@iws.uni-stuttgart.de

modellezésére, a többvariációs statisztikai modellezésre, az üledékszállításra, a vízminőség elemzésére és a környezeti rendszerek geostatistikai vizsgálatára. Bárdossy professzor számos világszerte elismert egyetem tiszteletbeli és vendégprofesszora, 56 PhD-fokozatot szerzett hallgató mentora volt. Több mint 231 tudományos cikket publikált. Foglalkozik térstatistikával és fejlett adatelemzési technikákkal is.

1997–2008-ban társszerkesztője, 2008-tól főszerkesztője a Journal of Hydrology folyóiratnak. 2004-től szerkesztőbizottsági tagja a Hydrology és az Earth Science szaklapnak. 2009 és 2015 között tagja volt a DFG (Német Tudományos Alap) Különleges Kutatási Területeket Felügyelő Szenátusi Bizottságának. Tiszteletbeli professzor a durbani (Dél-Afrika) Kwa Zulu Natal Egyetemen (2019), a Queenslandi Egyetemen (Brisbane, Ausztrália, 2019) és Hohai-ösztöndíjas a Hohai Egyetemen (Nanjing, Kína, 2019).

2006-ban az Európai Geofizikai Unió Darcy-díjjal tüntette ki. 2025-ben pedig Kiváló Kutató Díjat kapott — Excellence in Research Award in Spatial Statistics on High Energy Physics and Computational Science. 2013-ban a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották a Műszaki Tudományok Osztályában. Székfoglaló előadását 2013. november 15-én tartotta meg A változékonyság szerepe a hidrológiában címmel.

Kapcsolat

Universität Stuttgart
70550 Stuttgart, Pfaffenwaldring 61
Németország
Tel.: +49 711 68564663
E-mail: bardossy@iws.uni-stuttgart.de

